

HŰTŐHÁZ KORSZERŰSÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS GAZDASÁGOSSÁG MÉRÉSE

Zsótér Brigitta – Laurinyecz Nóra

Absztrakt: Kutatási munkánk során egy Békés megyei gyümölcsstermesztéssel foglalkozó vállalat tervezett beruházásának gazdaságossági értékelését céloztuk meg. A vizsgált projekt a csorvási telephelyű Hunapfel Kft. hűtőház bővítése és fejlesztése. A cég a Medi Fruct Termelői Értékesítő Kft. része, így a beruházás számos más vállalatnak is fontos a hűtőházak bérlése miatt Békés megye területén. Emellett a jelenleg 160 hektáron gazdálkodó cég területének folyamatos bővítése is indokolttá teszi a fejlesztést.

A tervezett fejlesztést a vállalat önerőből finanszírozza. Ettől függetlenül később egy kisebb összegű forgóeszköz hitel felvételét tervezi az esetlegesen felmerülő likviditási problémák kezelésére és forgóeszközigény finanszírozására.

Kutatásunkban végeztünk cash flow számítást, ezen kívül nettó jelenértéket (NPV), a belső megtérülési rátát (IRR), a megtérülési időt (PB), a diszkontált megtérülési időt (DPP) és a jövedelmezőségi indexet (PI) használtuk gazdaságossági mutatókként.

A beruházással kapcsolatos előkalkulációink, gazdaságossági számításaink segítenek a vállalat vezetésének a beruházással kapcsolatos döntések meghozatalában.

Abstract: In the course of our research, we aimed at the economic evaluation of the planned investment of a fruit production company in Békés county. The project under review is the expansion and development of the cold storage facility at Hunapfel Kft. The company is part of Medi Fruct Kft., so the investment is also important for many other companies for renting cold storages in Békés county. In addition, the ongoing expansion of the area of 160 hectares are now justifies the development.

The company finances the planned development from its own resources. In addition, another small loan was planned to deal with liquidity problems and to finance current assets.

However, from a proper benchmark point of view, the primary end point is taken into account when the company voluntarily supports the investment, so another method can ultimately be analysed for efficiency and payback.

We used cash flow calculations in our research, net present value (NPV), internal rate of return (IRR), payback period (PB), discounted payback time (DPP) and profitability index (PI) as economic indicators.

We hope that the results of our calculations will contribute to the success of the investment

Kulcsszavak: hűtőház, műszaki beruházás, tőkeszerkezet, finanszírozás

Keywords: cold storage, technical investment, capital structure, financing

1. Bevezetés

A hazai gyümölcsstermesztés – legfőképp az almatermesztés – egyik legnagyobb problémája, hogy nincsenek megfelelő hűtőtárolóink, az ültetvények fajtaszerkezete is egysíkú, mindenki egyidőben kívánja eladni a megtermelt gyümölcsöt. Így a szüreti időszakban jelentősen zuhannak az árak, a jó minőségű áru nagy részben ipari feldolgozásra kerül és nagy mennyiségű áru megy tönkre. A gyümölcsstermesztés infrastruktúrájának tehát elengedhetetlen része a raktár és a hűtőtároló (Bartha, 2007.) Gál József és Rafael Bence (2018) könyvükben leírják a raktározást végző logisztikai szolgáltatók, ahogyan a mi esetünkben is a tevékenységük kapcsán erre a

célra kialakított létesítményeket üzemeltetnek, amelyek megőrzik az áruk mennyiségét és minőségét.

A hűtőtárolás ma már a gyümölcsstermesztés alapvető része. Ezzel érhető el, hogy a vevői igényeknek megfelelően évi 8-10, de akár 12 hónapon keresztül elérhetőek legyenek a boltok polcain (Lakner–Sass, 1997).

Korszerű hűtési rendszerű (szabályozott légterű) vagy a legkorszerűbb (oxigén kivonást alkalmazó ULO), az egész éven át tartó eltarthatóságot biztosító hűtőházak nélkül az ártermelő gyümölcsösök nem lehetnek tartósan gazdaságosak (Buzássy–Garics, 1995).

Nehéz pontosan megállapítani, hogy mi is a tárolás haszna, bevétele, hogyan és mennyiben javítja a gazdálkodás eredményét, illetve hogyan értelmezendő a gazdaságossága, melynek kérdését szintén fontosnak tartja Turi, Mocan és Goncalves (2015).

A családukban és a közvetlen környezetünkben sokan foglalkoznak a mezőgazdaság valamely ágával, így személyesen is tapasztaljuk, hogy mennyire fontos a versenyképesség megtartásához a korszerű technológia és a folyamatos fejlesztések.

A vidéken működő kisebb gazdaságok, vállalkozások szerepét sokszor hajlamosak vagyunk figyelmen kívül hagyni a vidéki térség gazdasági fejlődése kapcsán. Ám ahogyan Kis Krisztián (2013) is írja egy tanulmányában, a vidéki gazdaságoknak fontos, meghatározó szerepe van az adott és a környező településen élők életében.

A minket megbízó vállalat Békés megyében, Csorváson működik 1994 óta.

Szüretek alkalmával több száz diáknak és alkalmi munkavállalónak biztosítanak nap mint nap munkát, és ezzel megélhetést is. Így szerepe valóban igen jelentős a térség számára.

A vállalat folyamatos bővítésekkel és fejlesztésekkel igyekszik a térségre gyakorolt hatását növelni. Ahogyan Hampel György (2011) is tanulmányában leírja a vezetők az időben meghozott, jól megalapozott döntéseikkel versenyelőnybe hozhatják vállalkozásaikat a gyorsan változó környezetben.

A közeljövőben a már meglévő hűtőház bővítését tervezik, melynek várható pénzigénye bruttó 97 040 000 Ft.

2. Anyag és módszer

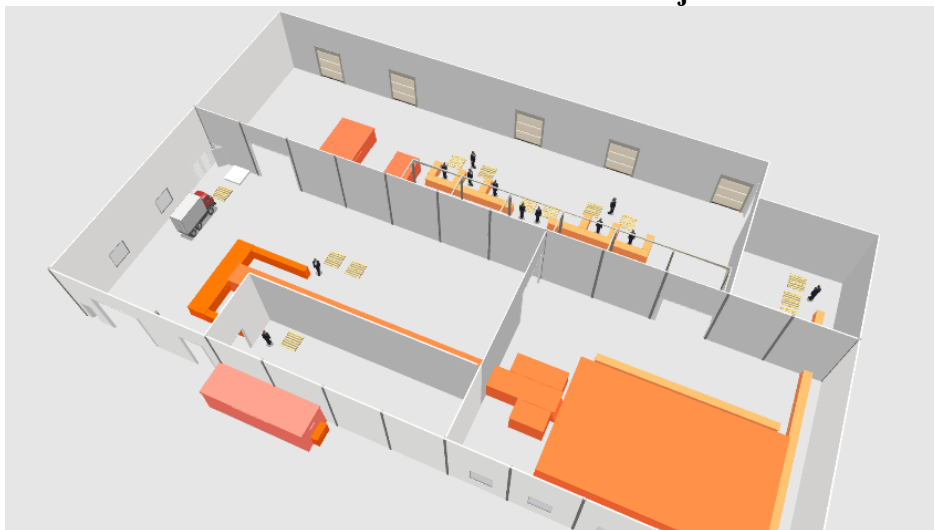
A kutatás folyamán vizsgáljuk a jövőben tervezett beruházás gazdaságosságát különböző gazdaságossági mutatókkal (cash flow, nettó jelenérték, jövedelmezőségi index, diszkontált megtérülési idő. A befektetők által elvárt éves hozam 7%.

3. Eredmények és értékelésük

A folyamatban lévő kutatásból már kiderült, hogy önerőből finanszírozva milyen jövőbeli eredményeket várhat a vállalat a beruházástól.

A következő fotón a tervezett beruházás egy részét láthatjuk (1. ábra).

1. ábra: A tervezett beruházás tervrajza

Forrás: A vállalat által biztosított tervrajz.

A továbbiakban táblázat segítségével foglaltuk össze a kapott eredményeket (1. táblázat).

1. táblázat: A számítások során kapott eredmények összesítése

Megnevezés	Elvárt értékek	Eredmény
Nettó jelenérték (NPV)	NPV>0	NPV= 51 156 949 Ft
Belső megtérülési ráta (IRR)	IRR>7%(r)	IRR=12%
Diszkontált megtérülési idő (DPB)	DPB>50 év(t)	DPB= 16 év
Jövedelmezőségi index (PI)	PI>1	PI= 1,53

Forrás: Saját vizsgálati eredmények alapján a szerzők szerkesztése.

Eddigi számításaink során a beruházás önerőből történő finanszírozását vizsgáltuk. Ehhez nettó jelenértéket, belső megtérülési rátát, diszkontált megtérülési időt és jövedelmezőségi index értékeit vettük figyelembe. A nettó jelenérték 51 156 949 Ft, amely nagyobb, mint 0, ez alapján a beruházás várhatóan növelni fogja a vállalkozás értékét. A belső megtérülési ráta értéke 12% lett, ami nagyobb az elvárt hozamnál, így pozitívnak ítélnélhető ez alapján is a projekt. A diszkontált megtérülési idő értéke 16 év lett, tehát ennyi idő szükséges a beruházási ráfordítások megtérüléséhez. Mivel kevesebb, mint a beruházás várható élettartama (50 év), így ez a mutató is azt bizonyítja, hogy a beruházás meg fog térülni (Illés, 2009). Végül a jövedelmezőségi indexet számoltuk, miszerint minden befektetett 1 Ft után 1,53 Ft jövedelem várható a beruházás hasznos élettartama alatt. Ebben az esetben minden

mutató pozitív eredményt mutatott, tehát az önerőből történő finanszírozás sikeressége alátámasztást nyert.

4. Összegzés

Összességében arra a megállapításra jutottunk, hogy önerőből finanszírozva a tervezett projekt gazdaságosan megtérül a vizsgált idő alatt.

Kutatásainkat a jövőben folytatjuk a kockázatelemzéssel. Részletesen elkészítjük a forgatókönyv elemzéseket, a pénzügyi fedezeti pont számítást és az érzékenységi elemzéseket.

A végső következtetések levonása során bízunk benne, hogy a hűtőház bővítés sikeres lesz és a beruházás hozzájárul a vállalat további növekedéséhez és fejlődéséhez.

Köszönetnyilvánítás

A tanulmány az Emberi Erőforrások Minisztériuma UNKP-19-1 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának, továbbá az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Nemzeti Tehetség Program NTP-HHTDK-19-0001 számú pályázat támogatásával készült.

Irodalomjegyzék

- Bartha J. (2007): *A gyümölcsfeldolgozás technológiai*. Mezőgazda Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest.
- Buzássy L., Garics G. (1995): *A gyümölcs- és zöldségtárolás helye a magyar agrárgazdaságban. A hűtőtárolás helyzete és fejlesztésének lehetőségei, különös figyelemmel a hazai gyümölcs és zöldségfélék tárolására*. Országos Konferencia és Üzletember-Találkozó kiadványa, Kecskemét.
- Gál J., Rafael B. (2018): *Szolgáltatási logisztika: válogatott fejezetek*. Szegedi Tudományegyetem, Mérnöki Kar, Szeged.
- Hampel Gy. (2011): Vezetői információk - felmérés a Dél-Alföld élelmiszeripari vezetőinek körében. In: Laczka; Szenteleki, K. (szerk.) *Agrárinformatikai Tanulmányok II*. Magyar Agrárinformatikai Szövetség (MAGISZ), Debrecen, 34–61.
- Illés I. (2009): *Vállalkozások pénzügyi alapjai*. SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest.
- Kis K. (2013): Vidékgazdaság, erőforrások, infrastruktúra rendszerszemléletben. In: Veres L. (szerk.): *Regionális földrajzi tanulmányok: Abonyiné Dr. Palotás Jolán 70. születésnapja tiszteletére*. Egyesület Közép-Európa Kutatására, Szeged, 109–120.
- Lakner Z., Sass P. (1997): *A zöldség-gyümölcs szektor versenyképességét meghatározó tényezők*. Műhelytanulmány. Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Vállalatgazdaságtan Tanszék, Budapest.
- Turi, A., Mocan, M., Goncalves, G. (2015). *How can a failed project become an unexpected success?* 1st edition of the International Conference PROLOG: Project & Logistic, 30 April, Metz, France.